



O'ZBEK BOLALAR FOLKLORI VA JAHON BOLALAR FOLKLORINING QIYOSIY-ESTETIK TAHLILI.

*Termiz davlat universiteti Filologiya va
tillarni o'qitish: o'zbek tili yo'nalishi
talabasi **Murodova Farzona**
+998 50 721 12 06
E-mail: murodovaf@gmail.com*

Annotatsiya: Ushbu maqolasini o'zbek bolalar folklori va chet el xalqlari (xususan, ingliz, rus va yevropa) bolalar folklorining o'ziga xos xususiyatlari va farqlarini ochib berishga bag'ishlaydi. Har bir xalq folklorida bolalar ruhiyatini, dunyoqarashini va milliy qadriyatlarini ifodalovchi janrlar (alla, ertak, topishmoq, qo'shiq va o'yinlar) ning o'zini o'rganilgan. Shuningdek, o'zbek bolalar folkloridagi tarbiyaviy va estetik g'oyalar bilan xorijiy bolalar og'zaki ijodi o'rtasidagi umumiylik tahlil qilinadi. tadqiqot jarayonida milliy o'ziga xosligini saqlash va avlodlar ongiga qadriyatlarni singdirishdagi o'zini asoslanadi.

Kalit so'zlar: ertak, maqol, jumboq, topmacha, jahon bolalar folklori, o'zbek bolalar folklori

СРАВНИТЕЛЬНО-ЭСТЕТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ДЕТСКОГО ФОЛЬКЛОРА УЗБЕКИСТАНА И ДЕТСКОГО ФОЛЬКЛОРА МИРА.

*Термезский государственный университет,
кафедра филологии и языков: узбекский
язык, студентка **Муродова Фарзона**
+998 50 721 12 06
Email: murodovaf@gmail.com*

Аннотация. Статья посвящена выявлению особенностей и различий узбекского детского фольклора и детского фольклора зарубежных народов (в частности, английского, русского и европейских). В статье исследуется роль жанров (сказок, пословиц, загадок, песен и игр), выражающих детскую психику, мировоззрение и национальные ценности, в фольклоре каждого народа. Также анализируется общность воспитательных и эстетических идей узбекского детского фольклора и зарубежного детского устного творчества. В основе исследования лежит его роль в сохранении национальной идентичности и формировании ценностей в сознании будущих поколений.

Ключевые слова: сказка, пословица, загадка, загадка, мировой детский фольклор, узбекский детский фольклор



A COMPARATIVE AESTHETIC ANALYSIS OF CHILDREN'S FOLKLORE IN UZBEKISTAN AND WORLD CHILDREN'S FOLKLORE

*Termez State University, Department
of Philology and Languages: Uzbek
language, student **Farzona Muronova**
+998 50 721 12 06*

Email: murodovaf@gmail.com

Abstract. This article explores the characteristics and differences between Uzbek children's folklore and the children's folklore of other nations (particularly English, Russian, and European). The article examines the role of genres (fairy tales, proverbs, riddles, songs, and games) that express children's psychology, worldview, and national values in the folklore of each nation. It also analyzes the common educational and aesthetic ideas of Uzbek children's folklore and international children's oral traditions. The study focuses on its role in preserving national identity and shaping values in the minds of future generations.

Keywords: fairy tale, proverb, riddle, riddle, world children's folklore, Uzbek children's folklore

O'zbek bolalar folklorining tarbiyaviy ahamiyati. Inson hayotining eng beg'ubor, eng sof davri - bolalikdir. Bu davr xalq og'zaki ijodining mehrli bag'rida, onaning allasi, buvining ertagi, tengdoshlarning o'yin qo'shiqlari orasida shakllanadi. O'zbek xalqining bolalar folklori bu - milliy ruhning beqiyos xazinasi, o'zida hayot falsafasi va xalq donishmandligini mujassam etgan bebaho durdonadir. Shu boisdan ham xalq og'zaki ijodini bolalar folklorisiz tasavvur qilish juda qiyin. O'zbek bolalar folklori xalq og'zaki ijodining tarkibiy qismi bo'lsa-da, o'ziga xos xususiyatlarga ega ekanligi bilan ajralib turadi. Biz bolalar folklori haqidagi ilk qarashlarni Mahmud Koshg'ariyning "Devonu lug'otit turk" asarida uchratishimiz mumkin. Unda tarixiy asosdan to bugungi ko'rinishga kelib qolgan folklor namunalari haqida fikrlarga duch kelamiz¹.

Bolalar folklori - kichkintoylar olami bilan kattalar dunyosining o'zaro uyg'unlashuvi oqibatida yuzaga kelgan o'yinlar qo'shiqlar va musiqiy poetik janrlarning yaxlit bir tizimga aylangan xalq og'zaki ijodining o'ziga xos tarmog'idir. Hozirgi kungacha bolalar uchun ezgulikni qadrlash va yovuzlikni qoralash an'anasi avloddan avlodga o'tib, sayqallanib, xalqning milliy ruhini, zakovatini, is'tedodini, til boyligini teranroq aks ettirib kelmoqda. XX asrning dastlabki choragi oxirlarida boshlangan o'zbek bolalar folklori namunalarini to'plash, nashr ettirish, va ilmiy-estetik

¹ Jo'rayeva, Saodat Ulug'bek qizi. "Bolalar folklorining o'ziga xos xususiyatlari." Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti ilmiy to'plami, B.1-2.



qiymatini o'rganishga bo'lgan harakatlar boshlangan². Bunga misol qilib, Z.Husanovning "O'zbek topishmoqlari", G'.Jahongirovning "O'zbek bolalar folklori", O. Safarovning "Bolalarni erkalovchi o'zbek xalq qo'shiqlari", "O'zbek bolalar poetik folklori", "O'zbek xalq bolalar o'yinlari" singari ilmiy asarlar misol qilib keltirish mumkin. Folklor elementlari hisoblangan maqollar, ertaklar, topishmoqlar, latifalar, allalar, o'yinlar bolalar va o'smirlarning tasavvuri va ijodkorligini rivojlantirishda katta rol o'ynaydi. Ertaklar- xalq og'zaki poetik ijodidagi eng boy va rang-barang janrlardan biri. Xalq tomonidan yaratilgan ko'plab ertaklarda bolalarning o'ziga xos hayoti chetlab o'tilmagan³. Balki turli yoshdagi bolalar uchun ertaklar yaratilgan. Ertakning muhim xususiyatlaridan biri uning hamisha xalq hayoti, tarixi, ruhiy olami urf-odatlar bilan chambarchas bog'lanishi, insonlarga axloqiy va ma'naviy yo'ldosh bo'lib kelishidadir. Ertaklar sodda va tushunarli bo'lgani uchun ham kitobxonga tez yetib boradi va uning vositasida insonning ijtimoiy axloq me'yorlari shakllanadi⁴. Bu hol ayniqsa, hayvonlar aks etgan ertaklarda yorqin ko'zga tashlanadi. Xalqning kelajakka bo'lgan komil ishonchi, adolatning adolatsizlik ustidan g'alabasi, baxtiyor hayotga bo'lgan umid yorqin obrazlar orqali tasvirlangan. Chunonchi, Javiyer Herrero Ruiz "Conceptual Metaphors in Fairy Tales. The Cases of: Acquiescence Is Swallowing, Intelligence Is Light..." nomli maqolasida ertaklardagi g'aroyib elementlari: sehr, hayvonlar, yangilanishlar metaforik tafakkur orqali, shu bilan bir qatorda madaniyat universalisasi metaforik tushunchalar vositasida beriladi. Sodda til bilan aytganda, ertaklar nafaqat psixosozlik yoki strukturaviy bo'lib qolmasdan kognitiv yondashuvlarning mavjudligini kuzatish mumkin⁵.

Alla - xalq og'zaki ijodida eng rivojlangan janrlardan biridir. Allalar poetik jihatdan ham onalarning ichki tuyg'ulari bayoni sifatida xalq ijodining bo'lak turlaridan ajralib turadi⁶. Ular bolani ovutish, uxlatish uchun mayin ohangda ijro etiladi. Onaning yurakdan aytgan quyidagi allasiga e'tibor qaratsak:

Alla bolam, alla

Alla bolam, baxti bor

Jonim bolam, alla

Har narsaning vaqti bor,

² Jo'rayeva, Saodat Ulug'bek qizi. "Bolalar folklorining o'ziga xos xususiyatlari." Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti ilmiy to'plami, B.1-2.

³ Boboqulova Mohina Norsafar Qizi XALQ OG'ZAKI IJODI NAMUNALARINING BOLALAR ADABIYOTI SIFATIDAGI O'RNI VA TARBIYAVIY AHAMIYATI // CAJAR. 2025. №4. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/xalq-og-zaki-ijodi-namunalarining-bolalar-adabiyoti-sifatidagi-o-rni-va-tarbiyaviy-ahamiyati> (data обращения: 05.11.2025).

⁴ Bibiaysha Bazarbayevna Kудaybergenova QORAQALPOQ BOLALAR FOLKLORI VA UNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI // Oriental Art and Culture. 2024. №1. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/qoraqalpoq-bolalar-folklori-va-uning-o-ziga-xos-xususiyatlari>

⁵ Herrero Ruiz, Javier. "Conceptual Metaphors in Fairy Tales: The Cases of Acquiescence Is Swallowing, Intelligence Is Light, a Child Is Hope of Change and Renewal, Darkness Is a Cover, and Powerful Is Witty." *Interlingüística*, no. 17, 2007, pp. 475-482.

⁶ Жумабоев М. Болалар адабиёти ва фольклор : дарслик / Мамасоли Жумабоев. — Тошкент : Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси Адабиёт жамғармаси нашриёти, 2006. — 216 б. — URL: [https://www.ziyouz.com/books/kollej_va_otm_darsliklari/ona-tili_va_adabiyot/Bolalar%20adabiyoti%20va%20folklor%20\(Mamasoli%20Jumaboyev\).pdf](https://www.ziyouz.com/books/kollej_va_otm_darsliklari/ona-tili_va_adabiyot/Bolalar%20adabiyoti%20va%20folklor%20(Mamasoli%20Jumaboyev).pdf) (дата обращения: 06.11.2025).B.8-10.



Ikki ko‘zim alla

Jonim bolam, alla

Shirin so‘zim alla

Shirin bolam, alla.

Bugungi kunda ham bu jarayon o‘zining aktualligini yo‘qotmagan. Surxondaryo viloyati, Muzrabot tumanida yashovchi respondent bilan suhbatdan:

Uxlā:p qāsi:n Jusufǰānim (Uxlab qosin Yusufjonim)

Ällājā:: širintājim ällājā: (Allayoo shirintoyim allayo)

Ātābājim kāttā jigīt bösin (Otaboyim katta yigit bo‘sin)

Širin bālām ällājā:: (Shirin bolam allayo)

Ällā bösi::n tājčāyimeee: (Alla bo‘siin toychog‘ime)

Ällājā:: (Allayoo)⁷.

Allada yaxshi tarbiya ko‘rgan bola jamoat o‘rtasida, to‘y-tomoshalarda ota-onaning obro‘yi, uning shuhrati sifatida ta‘riflanadi. Shuningdek, alla bolaga zavq bag‘ishlaydi, ma‘naviy tarbiyaviy ozuqa beradi.

Maqollar. Albatta, har birimiz kundalik hayotimizda maqol so‘zini eshitganmiz. Kishilar uni ko‘pincha, o‘zaro suhbatda, bir-birlari bilan gaplashganlarida ishlatadilar. Maqol ibratli so‘zdir. Shunday so‘zki, so‘zga husn beradi, fikrni tushunib olishni osonlashtiradi, uni yorqin, ta‘sirchan qiladi. “Ona yurtning omon bo‘lsa, rang-u ro‘ying somon bo‘lmas”,- deymiz. Bu so‘zlar zamirida vatanidan ayrilib, musofirlikning achchiq alamlarini tortgan kishining, begona yurtlarda, notanish odamlar orasida vatansizlikdan rang-u ro‘yi somon bo‘lgan kishining iztiroblari yotibdi. Yoki bo‘lmasa “O‘zgalar yurtida shoh bo‘lguncha, o‘z yurtida gado bo‘l”,- degan maqolni oladigan bo‘lsak, bu so‘zlar zamirida ham achchiq, hayotiy tajribalar mujassam.

Topishmoqlar ba‘zan “topmacha”, “jumboq”, “matal” deb atalgan. Mumtoz adabiyotda ular “chiston” deb ham yuritiladi. Ularda xalq hayotining barcha qirralari- turmush madaniyati, urf-odatlar va boshqa jihatlari, inson va uni o‘rab olgan olam o‘xshatishlar, taqqoslashlar savollar vositasida ifodalanadi. Ular tuzulishiga ko‘ra bir yoki bir necha predmetli bo‘lishi mumkin. Masalan, “Qoziq ustida qor turmas” (tuxum). Ushbu topishmoq bir predmetli - tuxum o‘zining rangiga ko‘ra qorga, shakli jihatidan esa o‘tkir uchli narsa - qoziq ustida turolmaydigan suyri(ellipsga) o‘xshatilyapti. Topishmoqning bir necha predmet yashiringan turlari ham bo‘ladi. Misol uchun, “Bir daraxtda o‘n ikki shox, har shoxda o‘ttiz yaproq - bir yog‘i qora, bir yog‘i oq”

⁷ Kholova, Muyassar. “Untitled document.” DialectArxiv.uz, n.d., arxiv.dialect.uz/admin/documents/946/edit. Accessed 6 Nov. 2025.



topishmog'ining javobi (daraxt), o'n ikki oy (shox), o'ttiz kun (o'ttiz yaproq) O'ttiz kecha va kunduz (bir yog'i qora, bir yog'i oq).

Latifalar xalq ijodining hajm jihatidan kichik nasr ko'rinishida yaratiladigan kulguli ommaviy janri hisoblanadi. "Latifa" atamasi arabcha lutf so'zidan olingan bo'lib, "nozik fikrlash", "yaxshilik qilmoq", "sharaflamoq" kabi ma'nolarni anglatadi. Olimlar bunday janr namunalarining ayrimlari, hatto IX-XI asrlarda yaratilganini aytib o'tishgan. Professor Hodi Zarifovning qayd etishicha, latifalarning bevosita Nasriddin Afandi nomi bilan bag'ishlanishi, asosan O'zbekistonda matbaaning paydo bo'lishi bilan, Nasriddin Afandi latifalarining kitob tarzida nashr etilishi bilan ommaviy tus oldi.

O'yinlar bu maqsadli, lekin natijasi faoliyatning o'zidan tashqarida bo'lmasligi mumkin bo'lgan (xoh raqs, xoh sport, xoh strategik o'yin bo'lsin) faoliyat turi. Yan Amos Komenskiy o'yinni bola faoliyatining, uning tabiati va mayllariga to'g'ri keladigan zarur shakli deb hisoblaydi. Uning fikricha, o'yin bolaning barcha qobiliyat ko'rinishlarini rivojlantiradigan jiddiy aqliy faoliyatdir, u orqali borliq haqidagi tasavvurlar doirasi kengayadi va boyiydi, nutq rivojlanadi. Y. A. Komeniskiy o'yinga quvnoq bolalik va bolaga uyg'un rivojlanish sifatida qarar ekan, kattalarga bolalar o'yinlariga e'tiborli bo'lishni ularga oqilona rahbarlik qilishni maslahat berib o'tadi.

Turkiy xalqlar bolalari o'rtasida keng tarqalgan o'yinlar harakatli o'yinlar: "Oq terakmi, ko'k terak", "Aql bovar qilmas", "Qopqon", "Uch tosh", "Qoch-qoch", "Chittigul", "Ko'z boylag'ich", "Arqon tortish"; Aqliy va so'z o'yinlari: topishmoq, chiston aytish, qofiya topish, tez aytish, hazil mutoyiba o'yinlaridir. Bunday o'yinlar orqali bolalar o'zlarining rolini yaratadilar, o'yin vaziyatlarini tasavvur qilishadi va muammolarni hal qilishda ijodiy usullarni qo'llashadi. Shu jumladan, ular o'zining va boshqa o'yinchilarning fikrlarini inobatga olish, guruhda ishlash, jamoa a'zosi sifatida adolatli va tog'ri qarorlar qabul qilishni o'rganadilar. "Oq terakmi, ko'k terak"- o'zbek xalqining eng qadimiy mashhur bolalar o'yinlaridan biri bo'lib xalq orasida o'yin qo'shig'i sifatida ham, harakatli o'yin sifatida ham keng tarqalgan. Bunda xalq og'zaki ijodining qo'shiq, sanama, harakat, raqs va jamoaviy raqobat unsurlari uyg'unlashgan. O'yin odatda 8-10 nafar yoki undan ortiq bolalar ishtirokida o'tkaziladi⁸. Ular ikki guruhga bo'linadilar: Birinchi guruh "Oq terak", ikkinchi guruh "Ko'k terak" deb ataladi. Guruhlar bir-biriga qarama-qarshi saf tortadi va har ikki tomon quyidagicha qo'shiq kuylashadi:

- Oq terakmi, ko'k terak,

- Bizdan sizga kim kerak?

Qarshi jamoa javob beradi:

- Bizga kerak Gulnora,

⁸ Esanov, A. (2023). BOLALAR O'YIN FOLKLORI TABIATI VA ULARNING BADIYY XUSUSIYATLARI. *Bulletin of Scientific Research TUES*, 1(2), 122-126. https://doi.org/10.63295/BSRTUES/vol1_iss2/55



- Ko'ksimizga guldora.

Shundan so'ng qo'shiqda nomi aytilgan bola qarama-qarshi jamoaning oldiga borib, ular orasidan bir kishini olib keladi yoki kuch sinaydi. Ba'zan o'yinda "tortish", "quvish", "qo'lni uzatish" kabi ramziy harakatlar ham bajariladi. Shunday qilib ming yilliklar davomida xalq o'yinlari ajdodlarimizning jismoniy, ma'naviy, ruhiy va aqliy rivojlanishi uchun asosiy vosita bo'lib kelgan.

Chet el bolalar folklorining badiiy olami va tarbiyaviy ahamiyati.

Jahon adabiyotida esa taniqli o'qituvchi K. D. Uchinskiy birinchi marta bolalar folkloriga jiddiy e'tibor berdi. IX asrda "Uchitel jurnalida bolalar folklor asarlari nashrlari va ularni bolaning fiziologiyasi va psixologiyasi nuqtayi nazaridan tahlil qilish paydo bo'ldi". Shu bilan birga, bolalar uchun xalq asarlarini tizimli ravishda to'plash boshlandi. Birinchi bolalar asarlari to'plamlari - P. Bessonov "Bolalar qo'shiqlari"-1868-yilda nashr etilgan bo'lib, unda qo'shiqlar bilan 19 o'yin va 23 sanoq qofiyasi mavjud. Keyinchalik E. A. Pokrovskiy va P. V. Sheinning bolalar folklori to'plamlari paydo bo'ldi, ular keyingi nazariy ishlarga asos bo'ldi. 1921-yilda rus geografi jamiyatida bolalar folklori, kundalik hayoti va tili bo'yicha komissiya tuzildi. 1920-yillarda G. S. Vinogradov tomonidan taklif qilingan bolalar folklorining birinchi tadqiqotlari va atamaning o'zi paydo bo'ldi. Asrlar osha xuddi ertak kabi eldan elga, tildan tilga o'tib, dillarni yashnatib yurgan "Qizil shapkacha", "Robinson Kruzo", "Gulliverning sayohatlari", "Dyumchaxon", "Oltin baliq", "Toin Soyurning boshidan kechirganlari", "Shaxzoda va gado", "Kapitan Grant bolalari", "Don Kixot", "Ostin-ustin" kabi asarlar qalblarda olamga nisbatan qiziqishlarni jo'sh urdirib yuboradi. Masalan, ingliz va amerika bolalari orasida "Ring a ring Roses", "London Bridge is Falling Down" kabi xalq o'yinlari mashhur. Ular tarixiy voqealarga ishora qilsa-da, bugungi kunda bolalarning jismoniy harakat va ritm hissini rivojlantiradi. Ingliz xalqining "Twinkle, Twinkle, LittleStar" qo'shig'i nafaqat estetik, balki axloqiy mazmun ham beradi. Bundan tashqari yevropa xalqlari bolalar ertaklariga nazar soladigan bo'lsak, ular asosan Grimm birodarlar, Sharl Perroning to'plamlarida qayd etilgan¹⁰.

Chet el tajribasi shuni ko'rsatadiki, bolalar folklori:

- Ijtimoiy moslashuv vositasi - bola jamoadagi o'z rolini o'yin orqali o'rganadi.

- Tarbiyaviy ahamiyatga ega - qo'shiqlar va ertaklar orqali yaxshilik, halollik, mehnatsevarlik g'oyalari singdiriladi.

⁹ Қиличова М. Х., Тўланова Ф. Т. *О'йин бола тарбиясининг муҳим воситаси* // Мактабгача таълим журнали / Жиззах Давлат педагогика институти. — [Б. 4 б.]. — URL: [https://api.scienceweb.uz/storage/publication_files/579/1499/61e657bf00766_o%27yin%20faoliyati%20maqoladoc%20\(2\).pdf](https://api.scienceweb.uz/storage/publication_files/579/1499/61e657bf00766_o%27yin%20faoliyati%20maqoladoc%20(2).pdf) (дата обращения: 06.11.2025).

¹⁰ Жумабоев М. Болалар адабиёти ва фольклор : дарслик / Мамасоли Жумабоев. — Тошкент : Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси Адабиёт жамғармаси нашриёти, 2006. — 216 б. — URL: [https://www.ziyouz.com/books/kollej_va_otm_darsliklari/ona-tili_va_adabiyot/Bolalar%20adabiyoti%20va%20folklor%20\(Mamasoli%20Jumaboyev\).pdf](https://www.ziyouz.com/books/kollej_va_otm_darsliklari/ona-tili_va_adabiyot/Bolalar%20adabiyoti%20va%20folklor%20(Mamasoli%20Jumaboyev).pdf) (дата обращения: 06.11.2025).B.43.



- Tilni boyitadi - ritmik va qisqa matnlar bolalarning nutqini rivojlantiradi.

- Xalq ruhiyatini aks ettiradi - har bir millat o'z qadriyatlarini bolalar og'zaki ijodida aks ettiradi.

Chet el va o'zbek bolalar folklorining o'ziga xos xususiyatlari va farqlari.

O'zbek va xorijiy xalqlarning bolalar folklori umumiy jihatdan maqsad birligi, ya'ni bolani ma'naviy barkamollikka yetaklash, asosida birlashadi. Shu bilan birga, ularning shakl, mazmun, uslub va tarbiyaviy yo'nalishlarda sezilarli farqlar mavjud. O'zbek folklori asosan xalqning tarixiy hayoti, qadimiy urf odatlari va ijtimoiy hayot tarziga tayanadi. Unda milliy qadriyatlar hurmat, mehr-oqibat, mehnatsevarlik singari fazilatlar asosiy o'rinni egallaydi. Chet el bolalar folklori ham qadimiy madaniyatlar asosida shakllangan. Ammo u ko'proq fantastika, sarguzasht, hazil-mutoyiba va individuallikka urg'u beradi. Xorijiy tadqiqotchilar A. Dundes ("The Meaning of Folklore", 1980)¹¹ va B. Bettelxaym ("The Uses of Enchantment", 1976) - bolalar ertaklarini psixologik o'sish jarayonining muhim omili deb hisoblaydi¹². Demak har ikkala folklor bolani jamiyatga tayyorlashda o'z uslubida, ammo yagona maqsadda xizmat qiladi¹³.

Xulosa shuki, xalqning madaniy merosi va ma'naviy qiyofasini belgilovchi eng muhim sohalardan biri bu - folklor. Ayniqsa, bolalar folklori xalqning tarbiya, ma'rifat va qadriyat tizimini eng sodda, ammo ta'sirchan shaklda ifoda etuvchi bebaho xazina sanaladi. Bu ikki folklor o'rtasidagi farqni tahlil qilish orqali biz har bir xalqning dunyoqarashi, tarbiyasi va ruhiyati haqida kengroq tushunchaga ega bo'lamiz.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Jo'rayeva, Saodat Ulug'bek qizi. *"Bolalar folklorining o'ziga xos xususiyatlari."* Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti ilmiy to'plami, B.1–2.
2. Boboqulova Mohina Norsafar Qizi. Xalq og'zaki ijodi namunalarining bolalar adabiyoti sifatidagi o'rni va tarbiyaviy ahamiyati // CAJAR. 2025. №4. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/xalq-og-zaki-ijodi-namunalarining-bolalar-adabiyoti-sifatidagi-o-rni-va-tarbiyaviy-ahamiyati> (дата обращения: 05.11.2025).
3. Bibiaysha Bazarbayevna Kudaybergenova Qoraqalpoq bolalar folklori va uning o'ziga xos xususiyatlari // Oriental Art and Culture. 2024. №1. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/qoraqalpoq-bolalar-folklori-va-uning-o-ziga-xos-xususiyatlari>
4. Herrero Ruiz, Javier. *"Conceptual Metaphors in Fairy Tales: The Cases of Acquiescence Is Swallowing, Intelligence Is Light, a Child Is Hope of Change and Renewal, Darkness Is a Cover, and Powerful Is Witty."* Interlingüística, no. 17, 2007, pp. 475–482.

¹¹Dundes, Alan. *Folklore Matters*. Knoxville: University of Tennessee Press, 1989.

¹²Opi P., Opi I. *Children's Games in Street and Playground*. — Oxford: Oxford University Press, 1969. — 483 p.

¹³Umumiy o'rta maktablarning 5-sinf uchun darslik. I qism. Uchinchi nashr. Toshkent, 2015. B.9-16. B.lar. 174.



5. Kholova, Muyassar. “Untitled document.” DialectArxiv.uz, n.d., arxiv.dialect.uz/admin/documents/946/edit. Accessed 6 Nov. 2025.
6. Esanov, A. (2023). BOLALAR O‘YIN FOLKLORI TABIATI VA ULARNING BADIY XUSUSIYATLARI. *Bulletin of Scientific Research TUES*, 1(2), 122–126. https://doi.org/10.63295/BSRTUES/vol1_iss2/55
7. Қиличова М. Х., Тўланова Ф. Т. О‘йин бола тарбиясининг муҳим воситаси // Мактабгача таълим журнали / Жиззах Давлат педагогика институти. — [Б. 4 б.]. — URL: [https://api.scienceweb.uz/storage/publication_files/579/1499/61e657bf00766_o%27yin%20faoliyati%20maqoladoc%20\(2\).pdf](https://api.scienceweb.uz/storage/publication_files/579/1499/61e657bf00766_o%27yin%20faoliyati%20maqoladoc%20(2).pdf) (дата обращения: 06.11.2025).
8. Жумабоев М. Болалар адабиёти ва фольклор : дарслик / Мамасоли Жумабоев. — Тошкент : Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси Адабиёт жамғармаси нашриёти, 2006. — 216 б. — URL: [https://www.ziyouz.com/books/kollej_va_otm_darsliklari/onatili_va_adabiyot/Bolalar%20adabiyoti%20va%20folklor%20\(Mamasoli%20Jumaboyev\).pdf](https://www.ziyouz.com/books/kollej_va_otm_darsliklari/onatili_va_adabiyot/Bolalar%20adabiyoti%20va%20folklor%20(Mamasoli%20Jumaboyev).pdf) (дата обращения: 06.11.2025).Б.43.
9. Dundes, Alan. *Folklore Matters*. Knoxville: University of Tennessee Press, 1989.
10. Opi P., Opi I. *Children's Games in Street and Playground*. — Oxford: Oxford University Press, 1969. — 483 p.
11. Umumiy o‘rta maktablarning 5-sinf uchun darslik. I qism. Uchinchi nashr. Toshkent, 2015. B.9-16. B.lar. 174.